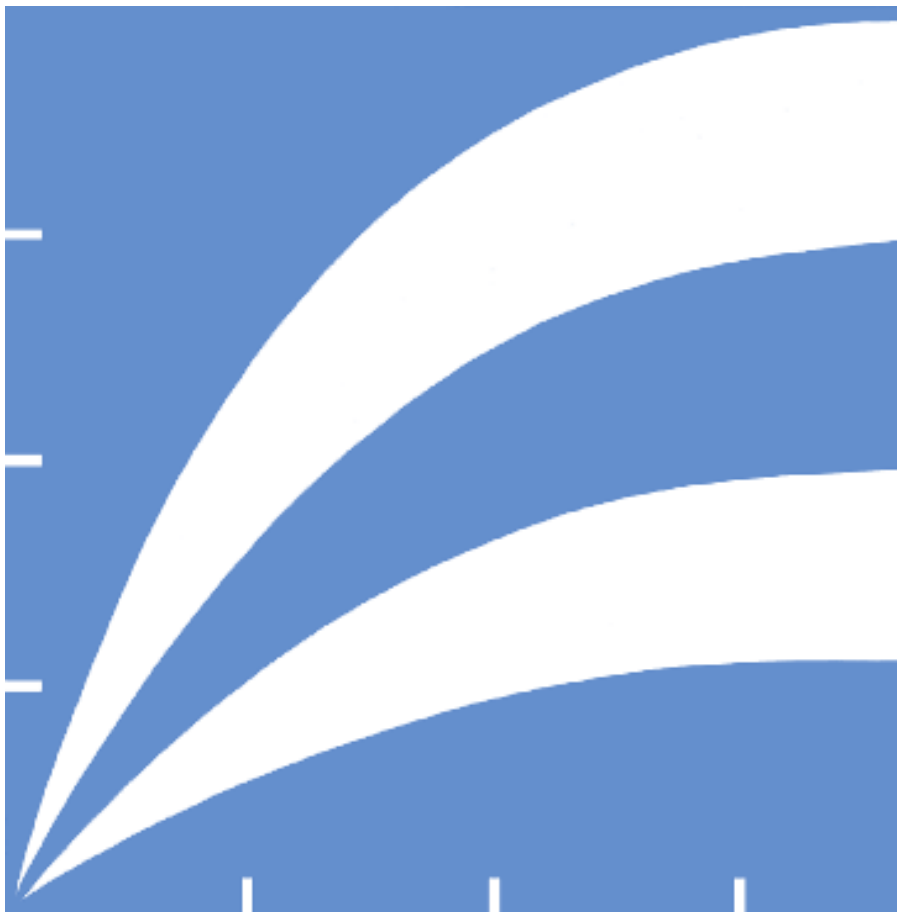

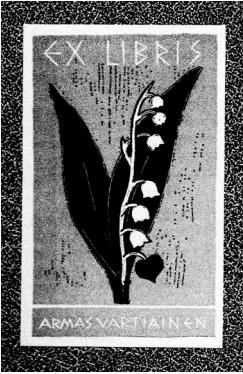
TRANSMITTERI

4/2013

SUOMEN FARMAKOLOGIYHDISTYKSEN JÄSENLEHTI

No. 108 30. vuosikerta

Kuva: Armas Vartiainen ex libris (kuva Prof Erik Klingeltä).

LEHDEN TÄSSÄ NUMEROSSA:

Puheenjohtajan palsta.....	3
Sihteerin palsta.....	4
SFY:n väitöskirjapalkinto.....	5
SFY:n syyskokous.....	6
Armas Vartiainen-luento.....	7
SFY:n matka-apurahat.....	13
LTS:n matka-apurahat.....	14
Orion Pharman tunnustusapuraha.....	14
Syyskokouksen pöytäkirja.....	15

Julkaisija: Suomen Farmakologiyhdistys.

Toimitus: Tiedotussihteerin Päivi Myllynen.

Yhteystiedot: Farmakologian ja toksikologian yksikkö, Biolääketieteen laitos, PL 5000, 90014 Oulun yliopisto. **Fax:** 08-5375247.

E-mail: paivi.myllynen@oulu.fi.

Painatus: Painos 500 , Viestipaino Oy

Osoitteenmuutokset: osoitteeseen paivi.myllynen@oulu.fi

Materiaalin toimittaminen Transmitteriin: Transmitteriin tarkoitettua materiaalia voi toimittaa yhdistyksen tiedotussihteerille. Toimitus pidättää oikeuden lyhentää, otsikoida ja käsitellä lähetettyjä kirjoituksia.

Hyvät SFY:n jäsenet,

Puheenjohtajakauteni päättyy vuodenvaihteessa ja on aika kiittää menneistä kolmesta vuodesta. Yhdistyksen johtaminen on ollut antoisaa ja antanut loistavan näköalan Suomen farmakologien toimintaan. Olen voinut tyydytyksellä todeta, että farmakologia elää ja voi Suomessa hyvin ja voimakkaana. Samalla olen tullut entistä vakuuttuneemmaksi siitä, että farmakologiyhdistystä tarvitaan ja siitä kannattaa pitää huolta. Yhdistyksen menestys ei ole itsestäänselvyys, vaan se vaatii meidän kaikkien jäsenten tukea ja aktiivisuutta.

Menneeseen kauteen mahtuu monia hyviä ja mieleenpainuvia tapahtumia. Eräs mieluisimpia oli BCPT palkinnon luovutustilaisuus professori Pertti Neuvoselle. Tärkeitä ovat olleet myös muut arkisemmat kokoukset; on hyvin tärkeää, että tapaamme säännöllisesti toisiamme. Jos jotain voisi toivoa, niin enemmän nuoria olisi mukava nähdä kokouksissa. Tässä lieneekin haastetta myös tulevalle johtokunnalle.

Tahdon tässä yhteydessä kiittää yhdistyksen aktiiveja työstänne menneellä toimikaudella. Johtokunta ja varapuheenjohtaja ovat toimineet aktiivisesti yhdistyksen eteen. Kokousten järjestäjät ovat ahkeroineet ja järjestäneet mielenkiintoisia tapahtumia. Erityisesti haluan kiittää yhdistyksen virkailijoita: sihteeri Risto Kerkelää, tiedotussihteeri Päivi Myllystä ja rahastonhoitaja Miia Turpeista; ilman teidän väsymätöntä työtänne ei tästä olisi tullut mitään.

Yhdistyksen uutena puheenjohtajana aloittaa apulaisprofessori Markus Forsberg. Samalla yhdistyksen hallinto siirtyy muutoinkin Kuopiolaisten hoitoon. Luovutan hyvillä mielin viestikapulan eteenpäin ja toivotan Kuopion tiimille mielenkiintoista kautta SFY:n johdossa.

Mukavaa joulun odotusta teille kaikille ja tavataan SFY:n kokouksessa!

Oulussa, 6.12.2013

Jukka Hakkola

Tervehdys kaikille SFY:n jäsenille!

Tämän vuoden syyskokous oli 15.11. Oulussa ja kokouksen yhteydessä pidetyssä tieteellisessä symposiumissa oli tarjolla mielenkiintoisia esityksiä sydäntutkimuksen ja metaboliatutkimuksen aloilta. Kokouksen yhteydessä Professori Heikki Vapaatalo myös piti Armas Vartiainen luennon. Haluan vielä kiittää Professori Vapaataloa hienosta esityksestä, joka antoi ainutlaatuisen läpileikkauksen farmakologian tieteenalan kehitykseen.

Farmakologiyhdistyksen kevään 2014 tärkein tapahtuma on vuosikokous, joka järjestetään Tampereella ja alustava ajankohta on 7.-8.4.2014. Muistutan jäsenistöä myös Cape Townissa Etelä-Afrikassa 13.7.-18.7.2014 pidettävästä IUPHARin kokouksesta. "Early bird" rekisteröityminen kokoukseen päättyy 28.2.2014.

Vuoden jälleen vaihtuessa SFY:n johtokunta pyytää ehdotuksia päättyvän vuoden erityisen ansiokkaan väitöskirjan palkinnon saajaksi. Esitysten viimeinen jättöpäivämäärä on 31.1.2014 ja tarkemmat ohjeet löytyvät tämän Transmitterin sivuilta. Jäsenistölle myös tiedoksi, että SFY ja Lääketutkimussäätiö julistavat haettavaksi matka-apurahoja tieteellisiin kokouksiin. Hakemusten viimeinen jättöpäivämäärä on 20.1.2014. Tarkemmat ohjeet löytyvät apurahailmoituksista tämän lehden sivuilta. Huomioitavaa on, että Lääketutkimussäätiön matka-apurahat on suunnattu erityisesti ensi kesänä Cape Townissa pidettävään IUPHARin kokoukseen.

Yhdistyksen puheenjohtajuus siirtyy vuoden vaihteessa Kuopioon, ja samalla yhdistyksen sihteeri vaihtuu. Kiitän yhdistystä vastuullisesta tehtävästä, jota olen saanut hoitaa kolmen vuoden ajan. Toivotan myös menestystä kuopiolaisille kollegoille yhdistyksen johtotehtävissä.

Rauhaisaa Joulua ja Hyvää Uutta Vuotta 2014 toivottaen,

Oulussa 4.12.2013

Risto Kerkelä

SFY:n sihteeri

SFY:n väitöskirjapalkinto

Suomen Farmakologiyhdistys jakaa vuosittain erityisen ansiokkaan väitöskirjan palkinnon. Yhdistyksen johtokunta tekee valinnan ehdotusten perusteella. Ehdotuksen voi tehdä yhdistyksen jäsen. Kirjallinen ehdotus perusteluineen lähetetään yhdistyksen sihteeri Risto Kerkelälle sähköpostitse. Liitteinä ehdotukseen johtokunta pyytää

1. Väitöskirjan tiivistelmän
2. Listan väitöskirjan osajulkaisuista
3. Esitarkastajien ja vastaväittäjän lausunnot
4. Linkin väitöskirjan sähköiseen versioon
5. Muut mahdolliset liitteet

Palkinnon myöntämisen edellytyksenä on väitöskirjan aiheeseen liittyvän esitelmän pitäminen joko yhdistyksen vuoden 2013 kevätkokouksen tai syyskokouksen yhteydessä. Mikäli palkinnon saajaksi valittu ei pysty esitystä pitämään, palkinto luovutetaan samoin ehdoin seuraavalle sijalle arvioinnissa päätyneelle. Ehdotukset vuoden 2013 parhaasta väitöskirjasta liitteineen pyydetään lähettämään sähköpostitse PDF-muodossa yhdistyksen sihteerille Risto Kerkelälle 31.1.2014 mennessä osoitteeseen risto.kerkela@oulu.fi.

SFY:N JÄSENEKSI LIITTYMINEN

Suomen farmakologiyhdistyksen jäseneksi pääsyn edellytyksenä on, että asianomainen toimii tai on toiminut farmakologian tai sen lähialojen tutkimus- tai opetustehtävissä. Lisäksi vaaditaan kahden jäsenen suositus ja johtokunnan puolto. Jäseneksi pääsy vahvistetaan Suomen Farmakologiyhdistyksen yleiskokouksissa. Hakemuslomake ja tarkemmat ohjeet löytyvät yhdistyksen kotisivuilta (www.sfy.fi)

Kuva 1: SFY:n syysseminariumin osallistujia

SFY:n syyskokous

SFY:n syyskokous pidettiin 15.11.2013 Oulussa. Kokoukseen osallistui noin 30 yhdistyksen jäsentä. Seminaariumin aiheina olivat sydänsairauksien lääkehoidon uudet kohdemolekyylit sekä edistysaskeleet farmakologisessa metaboliatutkimuksessa. Lisäksi emeritus professori Heikki Vapaatalo piti Armas Vartiainen-luennon.

Kuva 2: Jukka Hakkola luovuttaa kunniakirjan Armas Vartiainen-luennon päätteeksi emeritus professori Heikki Vapaatalolle.

ARMAS VARTIAINEN LUENTO: FARMAKOLOGIA - QUO VADIS?

***Heikki Vapaatalo,
farmakologian emeritusprofessori***

Lähtökohtana esitykselleni on huoli perinteisen farmakologian vähitellen tapahtuneesta katoamisesta tai laimentumisesta niin tulevien lääkäreiden opetuksessa, kuin heidän innostuksessaan yleensä tutkimukseen ja erityisesti farmakologiseen tutkimukseen ja tätä kautta lääkärinkunnan väheneviin farmakologian tietoihin. Saatan olla väärässä, jolloin esityksen lopussa olevia keinoja farmakologian arvostuksen nostamiseksi ei tarvitakaan.

Armas Vihtori Vartiainen (1901 – 1990) oli vanhin Vartiaisen perheen kolmesta pojasta, joista kaikista tuli lääkäreitä ja professoreja, Ilmari ja Osmo olivat nuoremmat veljet. Armas Vartiainen oli opettajani, esikuvani ja urani avaaja. Siksi olen kiitollinen, ja koen kunniatehtäväksi sen, että Suomen Farmakologiyhdistyksen hallitus on kutsunut minut yhdistyksen 65. toimintavuonna Armas Vartiainen luennon pitäjäksi.

Kuvaparissa vasemmalla Armas Vartiainen pitää luentoa Hallituskadun ”Vanhan laitoksen” ahtaassa luentosalissa. Luennon aiheen saa lukija päätellä samoin kuin oikeanpuoleisessa taulussa olevan laitteen Vartiaisen käden ulottuvilla.

Vartiainen syntyi Helsingissä 1901,

tuli ylioppilaaksi 1920, lääketieteen kandidaatiksi 1924, lisensiaatiksi 1927 ja väitteli lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi 1929. Jo kandidaattivaiheesta lähtien hän toimi farmakologian assistenttina 1924 alkaen, nimitettiin dosentiksi 1931. ylimääräiseksi professoriksi 1945 ja farmakologian varsinaiseksi professoriksi 1950. Hän siirtyi eläkkeelle täysinpalvelleena 1966. Minulla oli etuoikeus olla tutkijanalkuna uudessa laitoksessa neljä vuotta hänen esimiesaikanaan ja käyttää myöhemmin hänen valkoista työtakiaan, kun laitoksemme vaatehuollostasta vastaava rouva arvioi meidät samankokoisiksi (minusta takki oli liian suuri). Liekö takin välityksellä minuun siirtynyt jotakin vanhasta, perinteisestä farmakologi(a)sta, jonka perään yhä haikailen.

Vartiainen tuli jo nuorena dosenttina 1935 Lääketehdas Orioniin farmakologiksi ja myöhemmin tieteelliseksi ja tekniseksi johtajaksi vuoteen 1952, jonka jälkeen hänestä tuli eläkkeelle jäämiseensä, 1966 asti Lääketehdas Medican pääfarmakologi. Tähän tehtävään seuraajakseen hän valmensi minua neljän vuoden ajan.

Armas Vartiainen oli Suomen Far-

Kuva 1: Professori Armas Vartiainen

makologiyhdistyksen kunniajäsen, ja kutsuttiin 1975 järjestetyn 6. IUPHAR:in maailmankongressin yhteydessä liiton kunniapresidentiksi.

Vartiainen väitöskirja käsitteli kielon sydänspesifisten glykosidien farmakodynamiikkaa. Niinpä hänen kauniissa Ex libriksessään on kielon kuva (kuva sivulla 2 Prof. Erik Klingeltä). Vartiainen kansainvälisesti tunnetuimmat tutkimukset ovat hänen "post-doc"-kausiltaan Lontoossa National Institute for Medical Research:ssa. Hän osoitti yhdessä W. Feldbergin kanssa asetyylikoliinin olevan välittäjäaineen, kun kissan sympaattisia kaulaganglioita perfusoiitiin Locken liuksella ja laskimoon vapautunutta välittäjäainetta mitattiin biologisesti (bioassay) iilimadon selkälihaksen supistuksella (Vartiainen, A: J. Physiol. 1934; Feldberg, W & Vartiainen, A : J. Physiol. 1934).

Nämä Sir Henry Dalen laitoksessa tehdyt tutkimukset lienevät olleet mukana, kun Dalen valintaa perusteltiin fysiologian tai lääketieteen Nobel-palkinnon saajaksi 1936. Vartiainen ohjauksessa syntyi yli 20 väitöskirjaa, joiden tekijöistä puolesta tuli aikanaan eri alojen professoreja.

Professori Vartiainen oli muodollinen herrasmies, joka vasta pitkän harkinnan jälkeen alkoi sinutella meitä nuoria. Minun kohdallani tämä tapahtui laitoksen perjantaisaunassa koomiseksi muodostuneessa tilanteessa, kun hän äkisti ponkasi saunakamarin vanhasta nahkanajoatuolista käsi ojennettuna kohti meitä kauempana istuvia "junioreja". Pyyheliina putosi vyötäisiltä, ja pöytäkin kaatui. Hänen selkensä pesu suihkussa oli meille kunniatehtävä. Pitkään kesti myös varhaisesta tenttimisestääni huolimatta farmakologian arvosa-

nan saamiseni. Olin lähes kolme vuotta ollut assistentin puolikkaana, pitänyt ryhmäopetuksia, harjoitustöitä ja välikuulusteluja, ja valmistuminenkin oli lähellä. Vielä piti kirjoittaa kypsyyskoe, jonka aiheeksi sain "Farmakologiset nimistöt". Sen kirjoittamisessa, tosin vasta palauttamisvaiheessa sain ohjausta Vartiaisen tutulla perinpohjaisuudella useita tunteja. Samoin hän opasti minua apuraha-anomusten teossa. Ensimmäisestä anomuksestani Yrjö Jahnssonin säätiöön hänen palautteensa oli murskaava. Hän pysäytti minut käytävällä sanoen: "Vapaatalo, olitte hakeneet apuraha. Eilissä valintakokouksessa en voinut puoltaa hakemustanne, se oli heikko. Olisiko Teillä aikaa tulla huoneeseeni, minä kerron, miten hakemus pitää tehdä." Sen jälkeen olen saanut apurahoja ja puolestani jakanut neuvoja omille oppilaille. Professori Vartiainen määritteli luennoillaan: "Farmakologia on oppi aineista, jotka aiheuttavat muutoksia

elimistön toiminnassa tai tilassa. Sen keskeinen käsite on annos (opettajamme lausui sen niin painokkaasti, että tarvitaan kolme konsonanttia kuvaamaan sanan merkitystä), joka erottaa edulliset vaikutukset haitoitusta".

Lääkkeillä tai lääkkeenomaisilla luonnosta saatavilla tuotteilla on pitkä "tunnettu" historia 4 000 vuoden taakse muinaiseen Mesopotamiaan ja Papyrus Ebersiin 1550 e.Kr.. Galenos Kreikassa 131 -201 j.Kr., Paracelsus Sveitsissä 1497 - 1541 j.Kr., Withering Englannissa 1785, Sertürner 1806 Saksassa, Bernard 1860 Ranskassa, Hoffmann 1899 Saksassa ovat nimiä, jotka liitetään lääkkeiden historiaan.

Varsinaisen farmakologian katsotaan syntyneen Tartossa, missä farmakologian professoriksi tuli Rudolf Buchheim 1847. Hänen oppilaansa Oswald Schmiedeberg (Kuva 2) levitti farmakologian tietämystä Strasbourgiiin Saksassa. Hänen nimensä näkyy tänäänkin saksalaisessa far-

Kuva 2: Oswald Schmiedeberg ja Rudolf Boehm

makologian perinteisessä julkaisusarjassa "Naunyn-Schmiedeberg's Archiv für Pharmakologie". Suomeen oli 1844 perustettu farmakologian ja farmasian professuuri, josta monien vaiheiden jälkeen tuli itsenäisen farmakologian oppituoli, jonka ensimmäiseksi haltijaksi valittiin 1924 Yrjö Elias Airila. Armas Vartiainen seurasi häntä 1950 lähtien 16 vuoden ajan. Saksan rinnalle farmakologian valtakunta nautti Iso-Britannia, ja 1930 perustettiin British Pharmacological Society, joka äskettäin täytti kunnikkaat 75 vuotta. (Br.J.Pharmacol 2006 juhlanumero). Brittiläinen farmakologia on ehkä pisimpään ylläpitänyt klassisen farmakologian perinnettä (mm. bioassayt, elin- ja kudospäparaatit) ja tutkimusta saksalaistenkin farmakologien jo luovuttua osittain niistä.

Huolenaiheeni on, että perinteinen farmakologia ennen pitkää sekaantuu biolääketieteen muihin aloihin ja kadottaa identiteettiään.

Aloittaessani 1975 Tampereen yliopiston vastaperustetussa lääketieteellisessä tiedekunnassa virkani oli "biolääketieteen professori (opetusalanana farmakologia)". Tälle hymyiltiin muissa lääketieteellisissä tiedekunnissa. Nyt kehitys näyttää olevan samaan suuntaan kaikkialla. Perinteisen farmakologian osuus opetuksessa (harjoitustyöt elin- ja elinkokeineen sekä opiskelijoilla itsellään tehtävät lääkevaikutusten osoittamiseksi) on jäämässä unohduksiin. Vastaava näky myös tutkimustyössä, joskin sentään muunto-geenisten ja poistogeenisten hiirien käyttö ylläpitää kosketusta eläinkokeisiin.

Elinaikanani on fysiologian tai lääketieteen Nobel-palkintoja jaettu

ainakin kaksitoista kertaa lääkkeen kehittäjille tai farmakologeille. Ei huono saavutus! Ulf von Eulerin (katekoliaamiinit, prostaglandiinit, 1970), Sir John Vanen, (prostaglandiinit, 1982) ja Robert Furchgott'n, Louis Ignarron ja Fed Murad'n (verisuonen endoteeliperäinen relaxoija, typpioksidi, NO, 1998) työvälteinä olivat perinteiset eristetyt elinpreparaatit. Siis "pienilläkin työkaluilla pärjää, kunhan on suuret aivot, mutta ei päinvastoin."

Virkaanastujaisluennossani 1992 kysyin: "Mihin farmakologia(a) tarvitaan?", ja vastasin, että meitä tarvitaan mm. opetukseen ja tutkimukseen yliopistoissa, sairaalalaitoksissa (kliininen farmakologia), viranomaistehtävissä (Fimea, THL), lääketeollisuudessa (tutkimus, hallinto, asiantuntijuus), CRO-yrityksissä, kansainvälisissä tehtävissä (WHO).

Esitelmässäni SFY:n syyskokouksessa tarkastelin näistä tehtävistä erityisesti lääkkeen kehittämistä ja opetusta. Elinaikanani fysiologian tai lääketieteen Nobel-palkintoja on jaettu ainakin kaksitoista kertaa lääkkeen kehittäjille tai farmakologeille. Yksi heistä on Sir James Black, palkittu 1988 ansioistaan adrenergisten beetasalpaajien ja histamiini 2-reseptorien salpaajien kehittämisessä. Hän oli myös H3 -reseptorien jäljillä, pohjusti triptaaniin kehittämistä ja oli mukana kolekystokiniini tyyppi 2:n reseptorisalpaajien tutkimuksessa mukana. Siis arvostettava farmakologi! (TiPS no:4, 2011). Minulla oli kunnia esitellä hänet plenaariluennossijana IUPHAR:n kongressissa 1975.

Seuraavassa joitakin Blackin ajatuksia (ks.TiPS edellä). Lääkettä ei kek-

sitä, vaan kehitetään. Kehitystyö on pitkäjänteistä, tavoitteellista. Molekyylejä ei tarvitse olla tuhansia, kunhan tiedetään vaikutuspaikka (reseptori) ja jäljitellään fysiologisia reseptoriin sitoutuvia yhdisteitä. Black kannatti rationaalista farmakologiaa ("Forward pharmacology") lääkekehityksessä. Jos tiedetään tai epäillään, mikä sairaudessa on vinkana solu- tai molekyyllitasolla, tunnetaan kohde, johon pitäisi vaikuttaa. Tulisi olla "bioassay", jolla sekä kvalitatiivisesti että kvantitatiivisesti mitataan vaikutuksia ja pitoisuuksia. Näitä, jopa "kaskadeina" (useita preparaatteja, päällekkäin tai peräkkäin) ovat menestyksellisesti käyttäneet Black'n lisäksi Nobel-palkituista ainakin edellä mainitsemani. Black'n mukaan näyttää siltä, että tietokoneavusteiset strategiat (Combinatorial chemistry, High throughput screening) eivät sittenkään ole olleet ratkaisu uusien lääkemolekyylien kehittämisessä. Perinteistä kansanlääkintääkin penkomalla saatetaan löytää jotakin arvokasta, "lead molekyylijä". Myös avoimin silmin katsomalla vanhoja tunnettuja lääkkeitä, jopa niiden haittavaikutuksia voi löytyä uutta halvemmalla ja nopeammin.

Eräs toisinajattelija David Horrobin totesi 2000: "The larger is the R&D budget, the lower is the productivity per 100 million pound spent". Katsoamalla tilastoja 2001-2006 tämä näyttääkin pitävän paikkansa. Lääkekehityksessä tarvitaan enemmän "Pelle Pelottomia". "The legacy of Sir James is thinking out-of-the box". Hän nimittikin laitoksensa "Analytical Pharmacology", joidenkin mielestä "Paradoxical Pharmacology". Häntä

huolestutti uudessa lääkekehittämisessä: "Drug research used to be concept driven; now it is technology driven and appears to be targeting components, and not systems". Tuntuuko tutulta? Menetelmätkö meitä viehättävät ja tutkimustamme ohjaavat?

Missä sitten kehitetään uudet lääkkeet? Yhdysvalloissa 1997 -2008 hyväksytyistä uusista lääkkeistä 58% kehitettiin lääketehaitaissa, 24% yliopistoissa ja 18% bioteknologian yrityksissä. Mutta täysin uusista lääkemolekyyleistä (n=118) 56% kehitettiin yliopistoissa.

Seurattuani 1962 lähtien farmakologian opetusta ja tulevien lääkärien osaamista kolmessa suomalaisessa lääketieteellisessä tiedekunnassa (myös Saksassa) ja viime aikoina tarkkailllessani käytännön lääkehoidon vanhainkodeissa, terveyskeskuksissa ja aluesairaaloissa alan pelätä, ettei vaan Voltairen (1694-1778) kuvaus aikansa lääkäristä olisi nykypäivä : "Lääkäri on henkilö, joka kaataa lääkkeitä, joista hän ei tiedä mitään potilaisiin, joista hän tietää vielä vähemmän."

Miksi farmakologia ei kiinnosta lääketieteen opiskelijoita ja nuoria lääkäreitä niin, kuin oli Armas Vartiaisen aikana ja vielä minunkin alkuvuosikymmeninäni? Onko farmakologia sekaantunut muihin prekliinisiin oppialoihin, integroitu teoreettisesti järkevän tuntuisesti, mutta alan omaa luonnetta hämärtäen? Olemmeko me opettajina epäonnistuneet ja vierottaneet opiskelijat? Emmekö puhu heille sitä kieltä, mitä he odottavat?. Ovatko sinällään hienot "Käypähoito suositukset" tehneet sen, että usko-

taan, ettei lääkkeitä tarvitse tuntea vaikutusmekanismeja, kunhan tuntee "kauppanimen". Lääkkeet ovat samanlaisia "similaareja" kuin muutkin työkalut? Keskustellaan geneerisistä, hinnoista, liiasta tai liian vähästä lääkityksestä ja muusta sellaisesta - toki tärkeästä.

Mitä sitten tulisi tehdä? Pyritään taas eriyttämään farmakologiaa "kurrikulumissa" mahdollisimman pitkälle, organisoidaan farmakologian aloilla toimivien koulutusta keskieuropalaiseen malliin, "Fachpharmakolog" lokikirjoineen. Ryhdytään nostamaan SFY:n kautta farmakologian näkyvyyttä yhteiskunnassa esim. lausunnonantajana (vaikka ei pyydetäisikään). Järjestetään koulutustilaisuuksia, yleisöluentoja, yhteisiä "think tank" tapaamisia farmakologian professoreille. Ollaan kansainvälisesti "tyrkyllä" järjestämään kongresseja (6. IUPHAR 1975, Helsinki), osallistumaan lehtien toimituskuntiin. Ei tuijoteta pelkästään IF-lukuja julkaisufoorumeita valittaessa, vaan lähetetään töitä farmakologian lehtiin, joita niitäkin on korkeatasoisia.

Jos farmakologia oppialana hiipuu, etsitään sopivimpia prekliinisiä yhteistyö-kumppaneita. Perinteinen fysiologia on jo pitkään ollut sekin "katoavaa kansanperinnettä" ja voisi metodologian puolesta olla varsin kelpo kaveri. Toki kliininen farmakologia olisi kaikkein luonnollisin kumppani, mutta he pärjäävät muutenkin oikein hyvin, onneksi! Tosin sielläkin uusien spesialistien määrä kasvaa hitaasti.

Vallance and Smart kirjoittavat (Br.J.Pharmacol. 2006;147: s304-7): "Two sections – one too many": "Basic and clinical pharmacology

together = translational pharmacology. Together we are stronger. The relationship between academia and industry is nowhere more evident, Win – Win –principle. Personalized medicine is easy and close to be argued, an option." He jatkavat: "So is it (future of pharmacology) all gloom and doom? Far from it, the future ought to be bright..... Integrative biology / physiology / chemical biology / biological chemistry / pharmacogenetics / experimental medicine / systems biology; look the definitions of these areas and an awful lot of it sounds like pharmacology. The horizon is definitely expanding and there will also be a need to understand at a molecular level, how drugs are working. Where (if minun huomautukseni) departments have survived they seem to be doing rather well."

Siis, olinko väärässä taas kerran, onneksi en kuitenkaan aina. Integroita koon siis edelleen, mutta farmakologian johdolla ja ehdoilla.

Heikki Vapaatalo, farmakologian emeritusprofessori, "Analytical and paradoxical pharmacology".

SUOMEN FARMAKOLOGIYHDISTYS

Finnish Pharmacological Society

SFY:N MATKA-APURAHAT

Suomen Farmakologiyhdistys myöntää jäsenilleen matka-apurahoja tieteellisiin kokouksiin osallistumista varten. Matka-apurahaa voi hakea käyttäen Suomen Farmakologiyhdistyksen sivuilta (www.sfy.fi > apurahat) löytyvää sähköistä lomaketta tai vaihtoehtoisesti vapaamuotoisen yhdistykselle osoitetun apurahahakemuksen voi lähettää sihteerille Risto Kerkelälle (Oulun yliopisto, Farmakologian ja toksikologian yksikkö, PL 5000, 90014 Oulun yliopisto) 20.1.2014 mennessä. Sähköpostitse tai faxilla lähetettyjä hakemuksia ei hyväksytä. Hakemuksen laatimisessa pyydetään noudattamaan Lääketutkimussäätiön apurahailmoituksessa (seuraavalla sivulla) annettuja yleisiä ohjeita. Matka- apurahan saaja sitoutuu toimittamaan vapaamuotoisen matkakertomuksen yhdistyksen sihteerille matkansa jälkeen.

Lisätietoja: risto.kerkela@oulu.fi.

SFY:n johtokunta

SFY:N SÄHKÖPOSTILISTALLE LIITTYMINEN

SFY:n sähköpostilistalla tiedotetaan yhdistyksen ajankohtaisista asioista sekä esimerkiksi farmakologian alan koulutuksista. SFY:n sähköpostilistalle liityt lähettämällä tyhjän sähköpostiviestin otsikolla SFY-LISTA osoitteeseen: paivi.myllynen@oulu.fi

Lääketehtas Orion Pharman Tunnustusapuraha

Apurahan tarkoituksena on tukea farmakologian tutkimuksessa ja opetuksessa ansioitunutta henkilöä. Apurahan suuruus on 2500 €. Farmakologiyhdistyksen jäsenten toivotaan esittävän perusteltuja ehdotuksia Lääketutkimussäätiön hallitukselle vuoden 2014 tunnustusapurahan saajaksi.

Ehdotukset tulee toimittaa 14.2.2014 mennessä säätiön asiamiehelle: dos Esko Kankuri, Biolääketieteen laitos, farmakologia, PL 63 (Haartmaninkatu 8), 00014 Helsingin yliopisto. Lisätietoja antaa asiamies (esko.kankuri@helsinki.fi tai puh. 09-191 25336).

Lääketutkimussäätiön matka- apurahat

Lääketutkimussäätiö julistaa haettavaksi matka-apurahoja nuorille tutkijoille. Vuoden 2014 matka-apurahat tullaan kohdentamaan ensisijaisesti Etelä-Afrikan Kapkaupungissa järjestettävään farmakologian maailmankongressiin (WCP2014) osallistuville.

Säätiön hallitukselle osoitetut hakemukset on toimitettava 20.1.2014 mennessä käyttäen sähköistä lomaketta (<https://elomake.helsinki.fi/lomakkeet/47295/lomake.html>), jonka osoite löytyy myös Suomen Farmakologiyhdistyksen sivuilta (www.sfy.fi -> apurahat). Hakemukset voidaan toimittaa myös postitse säätiön asiamiehelle: dos Esko Kankuri, Biolääketieteen laitos, PL 63 (Haartmaninkatu 8), 00014 Helsingin yliopisto.

Hakemus on vapaamuotoinen, mutta sen tulee sisältää oleellinen jäseneltynä + kongressiin mahdollisesti lähetettävä abstrakti (älä liitä ansioluetteloa tai nimikirjanotetta). Hakemuksessa tulee ilmetä myös muut samaan tarkoitukseen haetut/myönnetyt apurahat.

Matka-apurahan saaja sitoutuu toimittamaan matkakertomuksen Lääketutkimussäätiölle. Apurahaa ei myönnetä, mikäli aiemmin myönnetystä apurahasta ei ole toimitettu matkakertomusta.

Myönnettyistä apurahoista ilmoitetaan apurahojen saajille 14.2.2014 mennessä (e-mail-osoite hakemukseen). Lisätietoja saa: esko.kankuri@helsinki.fi.

SUOMEN FARMAKOLOGIYHDISTYS

Finnish Pharmacological Society

KOKOUPÖYTÄKIRJA 2/2013

SUOMEN FARMAKOLOGIYHDISTYKSEN 65. SYYSKOKOUS

Aika: Perjantai 15.11.2013

Paikka: Oulun yliopisto, Aapistie 5, Oulu

Läsnä: 16 yhdistyksen jäsentä

1. Avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 16.30.

2. Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valinta

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Jukka Hakkola ja sihteeriksi Risto Kerkelä

3. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Puheenjohtaja totesi, että kokouskutsu oli lähetetty riittävän ajoissa tiedotuslehti Transmitterissa, joten kokous oli laillisesti koolle kutsuttu. Koska läsnä oli riittävästi jäseniä (puheenjohtaja + 15, liite 1), kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

4. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin muutoksitta (Transmitteri 3/2013; liite 2).

5. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (Transmitteri 2/2013; liite 3)

Yhdistyksen vuosikokouksen 2013 pöytäkirja hyväksyttiin.

6. Toimintasuunnitelman vahvistaminen vuodelle 2014

Vahvistettiin yhdistyksen toimintasuunnitelma vuodelle 2014 liitteen 4 mukaisesti.

7. Jäsenmaksun suuruudesta päättäminen ja tulo- ja menoarvion vahvistaminen vuodelle 2013

Jäsenmaksun suuruudeksi päätettiin 25€ varsinaisilta henkilöjäseniltä ja 800€ kannattajajäseniltä.

Hyväksyttiin tulo- ja menoarvio vuodelle 2013 liitteen 5 mukaisena.

Sovittiin, että vuonna 2014 Transmitteri ilmestyy kaksi kertaa painettuna versiona ja kaksi kertaa sähköisenä versiona.

8. Johtokunnan jäsenten valinta erovuoroisten tilalle

Johtokunnan jäsenistä erovuorossa olivat Jukka Hakkola, Ullamari Pesonen ja Jukka Mäenpää. Ullamari Pesonen ja Jukka Mäenpää valittiin johtokunnan jäseniksi uudelle kolmivuotiskaudelle. Uutena jäsenenä SFY:n johtokuntaan valittiin Risto Kerkelä Oulun yliopistosta.

Yhdistyksen puheenjohtajana aloittaa Professori Markus Forsberg Itä-Suomen yliopistosta ja varapuheenjohtajana jatkaa Professori Ullamari Pesonen.

Jäsen	I kausi	II kausi	III kausi	Erovuoro
Jukka Hakkola, pj	2011-2013*			2014
Ullamari Pesonen, vpj	2011-2013*			2014
Riku Korhonen	2013-2015			2016
Markus Forsberg	2013-2015			2016
Petteri Piepponen	2007-2009	2010-2012	2013-2015	2016
Eero Mervaala	2009-2011	2012-2014		2015
Markku Koulu	2009-2011	2012-2014		2015
Erkki Palva	2009-2011	2012-2014		2015
Jukka Mäenpää	2011-2013			2014

* Ensimmäinen kausi puheenjohtajana / varapuheenjohtajana

9. Toiminnantarkastajien ja varatoiminnantarkastajien valinta

Toiminnantarkastajiksi vuodelle 2014 valittiin Pauli Ylitalo ja Heikki

Ruskoaho sekä varatoiminnantarkastajiksi Pekka Rauhala ja Ewen MacDonald.

10. Jäsenasiat

Syyskokous hyväksyi neljä uutta henkilöjäsentä:

- 1.FM Manar Elmadani, Oulun yliopisto, suosittelijat Risto Kerkelä ja Johanna Ulvila.
- 2.FM Elina Nummenmaa, Tampereen yliopisto, suosittelijat Eeva Moilanen ja Katriina Vuolteenaho.
- 3.FT Carina Stenfors, Orion Oyj, suosittelijat Ullamari Pesonen ja Jukka Sallinen.
- 4.FM Raisa Yrjölä, Oulun yliopisto, suosittelijat Risto Kerkelä ja Johanna Ulvila

11. Ilmoitusasiat

Eero Mervaala informoi jäsenistöä Lääketutkimussäätiön matka-apurahoista, jotka vuonna 2014 suunnataan Cape Townissa järjestettävään IUPHARin kokoukseen osallistumista varten.

Jäsenistöä tiedotettiin vuoden 2014 kevätkokouksesta, joka pidetään Tampereella 7.-8.4.2014.

12. Muut asiat

Lääketutkimussäätiöllä tulee olla kaksi HTM/KHT-tason tilintarkastajaa. Vuonna 2013 Lääketutkimussäätiön toiseksi tilintarkastajaksi jouduttiin vaihtamaan KHT-tason varatilintarkastaja.

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.15.

Oulussa, 18.11. 2013.

Vakuudeksi

Jukka Hakkola, puheenjohtaja

Risto Kerkelä, sihteeri

Kotimaassa:

- 27.1-30.12.2014 The 3rd Nutrition Winterschool, Ylläs
www.nutritionwinterschool.fi
- 7.-8.4.2014 SFY:n kevätkokous, Tampere

Ulkomailla:

- 13.-18.7.2014 XVIIth World Congress of Basic and Clinical
Pharmacology, Cape Town, SOUTH AFRICA
- 2016 7th European Congress on Pharmacology
EPHAR 2016, Istanbul, Turkey

**Kokous- ja koulutustiedotteita voi toimittaa SFY:n tiedotus-
sihteerille (paivi.myllynen@oulu.fi)!**

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2014!*

Prof. Jukka Hakkola,

Puheenjohtaja
Oulun yliopisto
Biolääketieteen laitos
Farmakologia ja toksikologia
PL 5000, 90014 Oulun yliopisto
puh 08-537 5235
fax 08-537 5247
e-mail jukka.hakkola@oulu.fi

Prof. Ullamari Pesonen,

varapuheenjohtaja
Turun yliopisto ja Orion Pharma
PL 425, 20101 Turku
puh 010-426 7967
fax 010-426 7459
e-mail ullamari.pesonen
@orionpharma.com

Dos Riku Korhonen

Tampereen yliopisto
Lääketieteen laitos, Farmakologia
33014 Tampereen yliopisto
puh +358 (0)50 413 7001
e-mail riku.korhonen@uta.fi

Prof. Markus Forsberg

Itä-Suomen yliopisto
Farmasian laitos
PL 1627, 70211 Kuopio
puh +358 40 355 3780
fax +358 17 16 2424
e-mail markus.forsberg@uef.fi

Dos. Petteri Piepponen

Helsingin yliopisto
Farmasian tiedekunta
Farmakologian ja toksikologian osasto
PL 56, 00014 Helsingin yliopisto
puh 09-191 59477
e-mail petteri.piepponen@helsinki.fi

Prof. Eero Mervaala

Helsingin yliopisto
Biolääketieteen laitos, Farmakologia
PL 63, 00014 Helsingin yliopisto
puh 09-191 25355
e-mail eero.mervaala@helsinki.fi

Prof. Markku Koulu

Turun yliopisto
Biolääketieteen laitos, Farmakologia,
lääkekehitys ja lääkehoito
20014 Turun yliopisto
puh 02-2333 7548
fax 02-2333 7216
e-mail markku.koulu@utu.fi

Prof. Erkki Palva

FIMEA
PL 55
00301 Helsinki
puh 09-473 34288
e-mail erkki.palva@fimea.fi

Dos. Jukka Mäenpää

Astra Zeneca
Research and Development
Patient Safety
KA 236; Pepparedsleden 1
SE-43183 Mölndal, Sweden
puh: +46 31 77 61715
fax +46 31 77 63765
e-mail jukka.maenpaa @astrazeneca.
com

Dos. Risto Kerkelä, sihteeri

Oulun yliopisto
Farmakologian ja toksikologia
Biolääketieteen laitos
PL 5000, 90014 Oulun yliopisto
puh 08-537 5252,
fax 08-537 5247
e-mail risto.kerkela@oulu.fi

Kannatusjäsenemme

